

Ο ΕΛΛΗΝΟΙΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 1940/41 ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τα σκίτσα του Φωκίωνα Δημητριάδη στην εφημερίδα «Αθηναϊκά Νέα» κατά τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο 1940/41.

Έρευνα-Παρουσίαση

Φώτης Χατζίδης

Τα παρακάτω αποτελέσματα υπό τον τίτλο «Τα σκίτσα του Φωκίωνα Δημητριάδη στην εφημερίδα «Αθηναϊκά Νέα» κατά τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο 1940/41», αποτελούν υποενότητα του γενικού θέματος, υπό τον τίτλο «Ο ΕΛΛΗΝΟΙΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 1940/41 ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ», το οποίο πρωτοπαρουσιάστηκε στην ιστοσελίδα

<http://rebetiko.sealabs.net/viewtopic.php?f=89&t=5372>

Στην συγκεκριμένη ενότητα παρουσιάζονται και σκίτσα που φέρουν την υπογραφή του σκιτσογράφου χωρίς η εφημερίδα να αναγράφει το όνομα του.

Ο Σκιτσογράφος Φωκίων Δημητριάδης (1894-1977), αδερφός του μουσικού Τέτου Δημητριάδη, εκτός των «Αθηναϊκών Νέων», σκιτσογράφησε και για λογαριασμό της εφημερίδας «Ελεύθερον Βήμα» του ίδιου ομίλου. Θεωρείτε ως ο σκιτσογράφος με τα περισσότερα σκίτσα κατά την διάρκεια του Ελληνοϊταλικού Πολέμου.

Ο Φωκίων Δημητριάδης συνέχισε να σκιτσογραφεί και μετά την είσοδο των Γερμανών στην Αθήνα. Γνώρισε μεγάλη επιτυχία σαν σκιτσογράφος τις επόμενες δεκαετίες.

Ακολουθούν τα σκίτσα του στην εφημερίδα «Αθηναϊκά Νέα» μέχρι το τέλος του 1940.

Σκίτσα και έντυπώσεις

‘Η πρώτη ανταεροπορική
ημέρα εις την πρωτεύουσαν
’Αγνώριστη αθηναϊκή νύκτα

ΤΟΥ Κ. ΦΩΚ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Δεν υπάρχει αμφβολία ότι εάν επρόκειτο να διαμυλωθή ο λαός των ‘Αθηνων για τη θυσιαστική του κατά τη γιρσινή κρητική που έδωθε επίκαιρο στην άγριαν αίσθησιν, θα έπρεπε να πιστά ένα μεγάλο θ- ριστό.

Όταν πάλι πολλοί έγιναν κα- κτερνά γυναικεία αεροπόροι, ή α-

— Δεν είναι πιά της μέδρας

τρώσονται πάλι είχε δημιουργηθή ήτα πάλι διασπορά, από την γιρσινή. Μερικοί είχαν πάρα το πότμος για γλήνη, άλλοι είχαν κυρίαρχη για την έκκληση. Πολλοί μάλιστα έλπιοντες τους διαδότες να συγκεντρώσανται με κάποια σε διαδότες ανεκτίμητες αεροπλάν, τα υ- πέρβηκα καταρτήρια, έκουλούσαν με δυστυχία το κεφάλι, σπυρτάζο- μνοι την αλλοτριότητα που θα κα- τελαμβάνε τους ‘Αθηναίους, εάν τα αεροπλάνα με τα πύρανα και κέ- κητα φύτα, που πετούσαν έπάνω από το κεφάλι των ήταν έξω από.

Τα έλθοντα αεροπλάνα ήλθαν χέρι και τα πράγματα διάφυσαν τους απειροπαθείς αιώνας. Κα- μί μωροκόρη, καλώς πανικός. ‘Ο ‘Αθηναίος έβλεπε ονόματα και πει- θισμούς, χωρίς να θυμάται τους διαδότες να επέμβουν σε καμ- μιά σχεδόν περίπτωση, όπως είχε συμβεί κατά την ήμερα των γυμνα- σίων.

Πάλι το έκλειπται άσπρα ή μ- γραμμία αυτή; ‘Ισως στο παρό- δειγμα που μάς έδωσαν οι κατε- ρειά κάποιου του Λονδίνου ίσως στην πλήρη συνείδησιν της σοβα- ρότητας των περιστάσεων.

Την ήμερα που όλο την έλα- στική αυταρχισμό, ή κίνηση της πόλεως δεν έκανε σπράν ήμπε από τον αέρα της. Τα τού και τα λεωφορεία έκαναν τα δουλο- γικά των, χωρίς τις έδωκε που έ- σκαγαν φύλα στην είσοδό. Μένον ή διαστηκή φωνή, με αυτο- κίνητα από τη ζωντανή πολλών επαγγελματιών έβρεσε κάποια κεν- ρικά στην κίνηση.

ΟΟΟΟΟ

Θυγατεστική μέρα χέρι με τα μόνιμα. Έκαστη χρονιά έ- λειες. Και οι άμπεδες έδωσαν το άπαι των που έμειναν στον κα- ρό στο περιθώριο. ‘Ο άμπεδες που μάς ώδηγησε κατά το μεσημέρι από αυτή μια ήμερα νεάτης, έ- φει, και όσες φορές διαταραχότο με κινήσεις άλλης φύας. Έρωσε την περσι στους έπιβάτες του:

— Καλέ με μόνιμα πάτε; Μπα! Δεν είναι πιά της μέδρας!...

ΟΟΟΟΟ

Συναγερμός πραγματικός στους στρατιώτες. Παιδιά γεμάτα έλ- θουσιμότητα κατέβαιναν με καλώς ή λημο, το κατορεόσι, το γραφείο, και τρέσαν στο σπίτι αν άρσενον γελά και να επανουσιόθουν.

Σ’ήν ‘Ομόνοια ένα μεγάλο εορ- τηγό αιώνα, γεμάτο ήμπε, χαλαρώσε των κόπων με τις χρο- νικές φωνές των φανταρών που με-

τέρεσε στο τραίνο. Ένας από μέ- σα φώναζε:

— Άλλες για τη... Γλαρόδα! Μιά βίσι και φεύγουμε!...

ΟΟΟΟΟ

‘Ανάρπαστα έγιναν χέρι από τα χαρτοπωλεία και τα συναισθη- μά έμπεσαν οι μολύ κλάες. ‘Ο- πως με τις λαμπύρες το Πάρο, έτσι και χέρι, κάθε νοικοκυριάς γυρνάσανε από σπίτι προς με το φονία, κρατούσε και το περιήμιο ρολό με το χρυσόστομο καλώς. ‘Η αίσθησι χέρι, κρατώντας το με χέρι, το έπεδίκινα στο τραίνο και έκαρτεται:

— Είπε το κριντόν μου ‘Εχει άππερα συμπεριφορά!...

Από ένα μαγαζι της όδου Αιό- λου δεν έμεινε ούτε ένα φαντασί της τρέμει. Άρτεφύλακες και πε- λίτες έκασαν όλο ένω από την πόρτα του.

Τα σκευαστά από το περι- πτερο έχάσαν.

ΟΟΟΟΟ

Το τραίνο έταν ενόησις ή όδός Σαλίου παραρτήσαν όν... μου- ρος ήμπερου. Έδωσαν μέσα στο σκοτάδι κλάδες πυρολαμπίδες να περσι δικά και έμπερα και ήσαν τα τοιγάρα των διαδότες που πη- γαναι σπυρτάζοι από σπύρα των.

Έδωσαν ένα μικρό φαντασί πο- ενόησαν να έκατοι προς το μέσο σας και έμπερα παραρτήσαν ήμπερα σας σαν μουσο ήμπερα της Περσας!

Πολλές φορές έπίσταν έπίσταν σε άδελφότητα που έρίσανε από την αντίθετη διένδυση. Και όταν σε μια στιγμή, χωρίς να θέλουν, έπα- τισαν τον αέρα της μικρού καυ- στρου, ούτως μάς έσκαγαν με- γαλοεπείσταν.

— Μι έσκαγαν, κίστες, αλλά δεν περσιόει! Άλλο γιό ένω από γιό ένω ένω... ο! Άγγιχε!

ΟΟΟΟΟ

Τα τραίνα έμπεαν κατακινώσαν τα δρομολόγια των, με κίσις τα έλθια παραρτήσαν και με έλθιστη ήμπε. ‘Ο κόσμος έπαιρμένη, έ- έμπερα αλλά κανείς δεν έλθιστη- σε την Πόλη, ούτε έμπερα συμβο-

— Είπε το κριντόν μου!

λές στην... έλθιστη να έβλη και άλλες αεροπλάνα στη γραμμή. Οι κομμοί, οι προεισθηστές! Έίχαν την έλθιστη τους χέρι. Πε- ραυτίο από το μεσημέρι των τους έπαιρμένη και όλο τα έμπερα της υπέρβησις έμπεσε στο άλλο μερ.

‘Ο έλθισ της τού, που μάς μετέβαν άππε την κίση στο σπ- τι, δεν σταμάτησε την διακίση του από της 7 ή ώρα το τραί. ήτο ένας μεσόνιος τριαντάς γεμά- τος έλθιστη. Τρία παιδιά του έμπερα έμπερα από χέρι το καλώς ήμπε έμπερα έμπερα να φονία ήμπερα για τη γιρσινή του:

— Άς όναι ή Μουσαλί, μάς λέγει, και σκαρτίζει με τον αντι- χέρι των ίδωτα των...

ΦΩΚ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ
(Σκίτσα του ίδιου).

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 29/10/1940

Κείμενο και σκίτσα του Φωκίωνα Δημητριάδη την επόμενη της κήρυξης του Ελληνοϊταλικού Πολέμου

Στά παρασκήνια της Ιστορίας

Πόλεμοι μέ νταντέλλες και πόλεμοι μέ τάνκς

Του κ. Φωκ. Δημητριάδη

Ο πόλεμος αυτός, που πλησιάζει νά περιλάβη μέσα στη φρικαλέα του παραζάλη όλα σχεδόν τὰ ἔθνη τῆς γῆς, δὲν παρουσιάζει μόνο μιαν ἐπανάσταση στὴν στρατηγική, στὴν τακτική καὶ στὴν χρησιμοποίησι τῶν νέων ὀπλῶν. Παρουσι-

λεμος, ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς του. Τὸ ἐπείσοδον αὐτὸ εἶνε χαρακτηριστικὸ μιᾶς ἀολοκληρῆς ἐποχῆς καὶ ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τὸ ἀναλύσουμε διὰ γιὰ ὅσους τυχὸν δὲν τὸ ἐ-δίδασαν.

Τὸ Φοντενούα εἶνε ἓνα μικρὸ

—Ξε σὰς πρώτα ἡ τιμή!

άζει καὶ τὸ καταπληκτικὸ φαινόμενο ὅτι μιὰ χώρα μπαίνει σ' αὐτὸν χωρὶς καλὰ-καλὰ νὰ τὸ καταλάβῃ. Οὔτε κήρυξις πολέμου, οὔτε τελεσίγραφα, οὔτε ἀνάκλησις πρεσβευτῶν.

Ἡ Ἰαπωνία πρὸ τριετίας εἰσέβαλε στὴν Κίνα, ἐξέδρανε ἔως τώρα περισσότεροι ἀπὸ ἑξὶ ἑκατομμύρια στρατιῶται καὶ ὁ πόλεμος ἐπίσημος δὲν ἔ-χεν ἀκόμη κηρυχθῇ. Ἡ Ὁλλανδία, ἡ Νορβηγία καὶ τὸ Βέλ-γιον κατεκτήθησαν χωρὶς τελεσί-γραφα καὶ χωρὶς κήρυξιν πολέμου.

Νέοι καιροί, νέα ἔθιμα. Ἐκεῖνο ὅμως πού χαρακτη-ρίζει ζωηρότερα τὸν μοντέρνον αὐτὸν πόλεμον εἶνε ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον διεξάγεται. Ὁ ἐχθρὸς ὑπολογίζει, περιστά-σιν σὲ κτυπήματα πού θὰ κα-ταφέρῃ εἰς τὰ μετόπισθεν καὶ κατὰ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ παρά εἰς τὰς νίκας πού θὰ ἔ-χῃ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, πολεμῶντας, ἀνδρόικια στήθος μὲ στήθος, κατὰ τὸν στρατευ-μάτων τοῦ ἀντιπάλου του.

Ἐὰν ἐξαιρέση κανεὶς τὴν ἐ-ποποιία πού γράφεται εἰς τὰ σύννεφα μεταξὺ τῶν ἀεροπό-ρων τῶν ἐμπόλεμων, ὅπου ἡ ἀ-τομικὴ παλληκαριά παίζει τὸν κυριώτερον ρόλο, σὲ ὅλα τὰ ἄλ-λα μέτωπα ὁ πόλεμος διεξάγ-εται κατὰ τὸν πλέον ὑπολὸν καὶ δολοφονικὸν τρόπον. Ὑποδρύ-χια, νάρκες, καμουφλαρισμένα τάνκς, καμουφλαρισμένα κανό-νια, παγίδες καὶ ἀνθρωποι κρυμμένοι σὺν τοὺς ποντικούς μέσα στῇ γῇ, καὶ στὰ φρού-ρια ἢ ἀσφαλισμένοι, κατὰ τὸ δυνατόν, πίσω ἀπὸ τοὺς χαλυ-βδίνους θώρακες τῶν νέων μη-χανῶν, αὐτὰ εἶνε τὰ ὅπλα πού ἀντικατέστησαν τὰ σπαθιά, τὰ θρυλικά καρυσφίλια καὶ τὶς μπαγιονέτες.

Ποῦ εἶνε ἡ παλληκαριά τῶν μαχῶν τοῦ παλαιοῦ καλοῦ και-ροῦ, ἡ γραφικότης τῶν φαντα-στικῶν στολῶν, οἱ σπαθισμοὶ καὶ οἱ ἐπελώσεις, μὲ τὶς λεβέν-τικες πολεμικὰς ἰαχές;

Ὅταν ἀναπολῇ κανεὶς τὴν περίφημη φράσι «après vous messieurs les Anglais» πού κα-θιερώθη μετὰ τὸ γνωστὸν ἐπεί-σοδον τῆς μάχης τοῦ Φοντε-νούα στὰ 1754, δὲν μπορεῖ πο-ρὰ νὰ μελαγχολήσῃ γιὰ τὴν ἐξέλιξι πού ἦρκεν ἔκτοτε ὁ πό-

χωριὸ τοῦ Βελγίου, ὅπου ὁ στρατάρχης Μαυρικός τῆς Σα-ξωνίας κατέτρωψε τοὺς Ἀγ-γλους καὶ τοὺς Ὁλλανδοὺς, παρουσίᾳ τοῦ Λουδοβίκου 15ου. Ὅταν οἱ ἀγγλικὲς προφυλακὲς ἐσταμάτησαν εἰς ἀπόστασιν πενήντα ἡμερῶν ἀπὸ τὶς γαλ-λικὰς γραμμές, οἱ ἀξιωματικοὶ κατὰ τὴν συνθήκη τῆς ἐποχῆς ἀλλολοκαίρεισθησαν μὲ βα-θειαν ὑπόκλισι. Τότε ὁ λόρδος Χαΐν ἐφώνησε: «Καταΐξατε τοὺς ἀνδρας σας νὰ πυροβολήσουν!» ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Γάλ-λους. «Ὁχι, κύριε! Σὲ σὰς πρώτα ἔνιμι ἡ τιμή!» τοῦ ἀ-πήνησαν ὁ κύριος Ντ' Ὀτε-ρός. Ἡ ἀδρότης αὐτῆ ἐστοίχι-σεν ἀκριβὰ εἰς τοὺς Γάλλους, διότι ἡ πρώτη ὁμοφρονία τῶν Ἀγγλῶν, οἱ ὁποῖοι, πρακτικώ-τεροι τῶν ἀντιπάλων των, δὲν ἐπέμειναν εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν αὐτῆ τῶν φιλοφρονήσεων, ἐσά-ρωσε τὶς πρώτες γραμμές τοῦ γαλλικοῦ πελικοῦ.

Ἡ μεταφορά αὐτῆ τῆς κα-λῆς συμπεριφορᾶς τῶν σαρ-ωνίων εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν εἶχε δεδαιώσιν τὴν γραφικότητά της. Ἀλλὰ εἶχε σὲ μεγάλο βαθμὸ καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦ κω-μικοῦ. Γι' αὐτὸ οἱ πόλεμοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὠνομάσθησαν ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους «πό-λεμοι μέ τὶς νταντέλλες». Καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτὸς δὲν τοὺς ἐξέδιδε μόνον ὑπὸ τὴν με-ταφορικῇν σημασίᾳ τῆς λέξε-ως. Οἱ ἀπλοὶ στρατιῶται τῆς ἐ-ποχῆς ἐκείνης φορούσαν λευκὰς περικοκκὲς καὶ ἡ στολὴ των εἶ-χαν τόσο κυττητὰ χρώματα, ὥ-στε ἐθυμίζαν μπαλλέτο συγ-χρόνῳ ἀμερικανικῆς ἐπιθεωρή-σεως. Οἱ ἀξιωματικοὶ φορού-σαν τὶς λευκὰς μεταξωτὰς κάλ-τσες των, φινὰ τακουῖνα, κα-πέλλα μὲ πολυγώνω φτερά καὶ ἀπὸ τὸν λαμπρὸ καὶ τα-μνίκια των ξέφευγαν νταντέλλες λεπτοτάτης τέχνης. Οἱ περισ-σότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἔφεραν μα-ζί τους στὸ στρατόνεδον καὶ τὶς ἐρωμῆες των γιὰ νὰ ἔχουν, ἰδι-οὶς ὁμοσιν, ἀπτὰ δειγμὰτα τῆς παλληκασιᾶς των. Ὁ βασι-λεὺς, πού ἀκολοθεῖτο συχνὰ τὶς ἐισπρατεῖς τῶν στρατα-ρχῶν του, δὲν ἐνόουσε νὰ χάσῃ τίποτε ἀπὸ τὶς συνθῆκες καὶ τὸ κωμικὸν πού εἶχε στὸ παλά-

τι του. Ἀπὸ τῶν σημειώσεις ἐ-νὸς ἀσημαντοῦ ἐπαρχιώτη στρα-τιώτικου ἱατροῦ Πικτέ, πού βρέθησαν τελευταίᾳ, ἔχομε τὴν περιγραφή τοῦ βασιλικοῦ γεύματος στὸ Ἀμιὰν, ἓνα μι-κρὸ χωριὸ τοῦ Βελγίου, ὅπου εἶχαν στρατοπεδεύσει τὰ στρα-τεύματα τοῦ Λουδοβίκου 15ου. Ἡ βασιλικὴ σκηνὴ εἶχε στηθῇ μέσα σ' ἓνα λαχανόκηπον. «Ἡ-το ὕψηλὴ ὡς ἐκκλησία, φοδρα-ρισμένη μὲ λεπτότατο χρωμα-τιστὸ ὕφασμα. Μὲ μεταξωτὰ κορδόνια ἦσαν κρεμασμένοι δύο πολυέλαιοι ἀπὸ ἐπίχρυσον ξύλον, σπανίας ὠραιότητος, μὲ ἀπει-ρίων κερίων.

Τὸ τραπέζι ἦτο τεράστιον, τὰ πιάτα χρυσὰ καὶ ἡ ὑψηροσία ἐγινώταν ἀπὸ ἀκολούθους, μὲ κόκκινη στολὴ καὶ χρυσὰ γυ-λῶνια. Παρόντες ἦσαν τετρα-κόσιοι περίπου αὐλικοί. Ὁ ἰα-τὸς Πικτέ παρηκολούθησε μὲ θαυμασμὸν τὴν μεταφορὰ τῶν φαγητῶν. Ἐνα μοσχάρι ὀλο-κλήρω στῇ σούδα, διάφορα ἄλλα σπάνια κοάστα, τούρτες, λαχανικά παντὸς εἶδους καὶ δι-αλεκτὰ ὀρεκτικά. Ὁ βασιλεὺς ἔφαγε ἀπ' ὅλα μὲ μιὰν ὀρεξι καταπληκτική. Ὅταν τελειώ-σεν ἡ παρέλασις ὅλων αὐτῶν τῶν φαγητῶν, οἱ ὑπηρέται ἐφώ-νιζαν μὲ δυνατὴ φωνή: «Ἐπι-δόρπια! — Ἐπίδορπια!» καὶ παρουσιάσθησαν ἀμέσως τὰ γλυκίσματα, ἀληθινὰ ἀρίστουρ-γῆματα τῆς ζαχαροπλαστικῆς σὲ φόρμες κρίνων, τὸ ἐμβλημα τῶν Βουρβῶνων, καὶ λόφοι ἀπὸ φρούτα μέσα σὲ συντεφεμένες πιστέλες, στολισμένες μὲ λου-λουδία. Ἐκεῖνο ὅμως πού ἔκανε κιντῆλιν, ἐπὶ τὸν ἀπλοῖκον Πικ-τέ ἦτο μιὰ πρόσκαις τῆς Γαλ-λικῆς Κωμῳδίας, ἡ ὁποία, γυρ-μένη διπλά στὸ κάθισμα τοῦ στρατάρχου δουκὸς ντ' Μπρυ-κλὶ, καθ' ὅσον τὸ διάστημα τοῦ γεύματος ἐφιλοῦσε τὸ ὕψην-αὐτο πρόσωπο καὶ τοῦ «ἐπιμ-ποῦσε τοὺς γλουτοὺς».

Ὅταν ἐτελείωσε τὸ γεῦμα, ὁ βασιλεὺς σηκώθηκε ἀπότομα καὶ ὅλη ἡ αὐλὴ τὸν ἐμυμήθη. Τὸ παραστάσαν τότε μιὰ λεκάνη χρώματος κροῖ-πάλ, ὅπου ἐπλυνε τὰ χέρια του καὶ μιὰ πετσέτα γιὰ νὰ σκουπι-σθῇ ἐλεπτή σὰν ἓνα φύλλον χάρτου καὶ ὀπλωμένη καλλιτε-χνικὰ σὲ φόρμα δοντάγιας.

Ἐδῶ τελειώνει τὸ ἡμερολό-γιον τοῦ ἱατροῦ Πικτέ, ὁ ὁποῖος σὲ ὅλην τὴν ἐξῆς δὲν εἶχε ἀ διηγηθῇ ὅτι εἶδε θέαμα γρο-φικώτερον, γεμᾶτο πλοῦτος, χά-ρι καὶ ἀδρότητα, ὅμοιο μ' ἐκεῖ-νο πού εἶδεν ὅταν ὑπηρετοῦσε στὸ στρατό!

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ πό-λεμοι ἀλλάξαν μορφή. Ὅχι πλέον νταντέλλες, χαρτελισμοὶ τῶν ἀντιπάλων, ὑποκλίσεις καὶ λοκούεια γεύματα. Οἱ στρατιῶται, κάθε ἄλλο φροντι-ζουν παρὰ γιὰ τὴν ἐμάνισί των καὶ οἱ στρατάρχαι λαμβά-νουν συχνὰ μέρος στὸ λιτὸ συσ-σίτιον τῶν ἀνδρῶν των. Ἡ σκλη-ραγωγία στὸ στρατὸ εἶνε τὸ πρῶτον πράγμα πού θ' ἀντιμε-τωπίσῃ κάθε στρατευόμενος.

Ἐσκέλησαν ὅμως καὶ οἱ καρδιὲς τῶν πολεμιστῶν σὲ ση-μειο νὰ δοῦν βαρδίζον σχολαία καὶ νοσοκομεία καὶ ν' ἀποτε-λειώωνται μὲ τὸ μυδραλλιοδόλο τοὺς νασαγούς τῶν ἐμπορικῶν πλοίων πού τορπιλλίζον...

ΦΩΚ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ
(Σκίτσα τοῦ ἰδίου)

ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Υ.Κ.Π. διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 424 διακοινῆς ἐκ-θέτει εἰς δημοσίαν μεθοδικὸν δι-αγωνισμὸν διὰ προμήθειαν προ-σφορῶν τῶν προσηλωθῶν ὀργανῶν καὶ συσκευῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ὑπουργείου Γ. Χ. Κ. τῶν 30ῶν Νοεμβρίου ἐ.έ.
Ὅσοι κλπ. εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Υ.Κ.Π.

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 2/11/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 3/11/1940

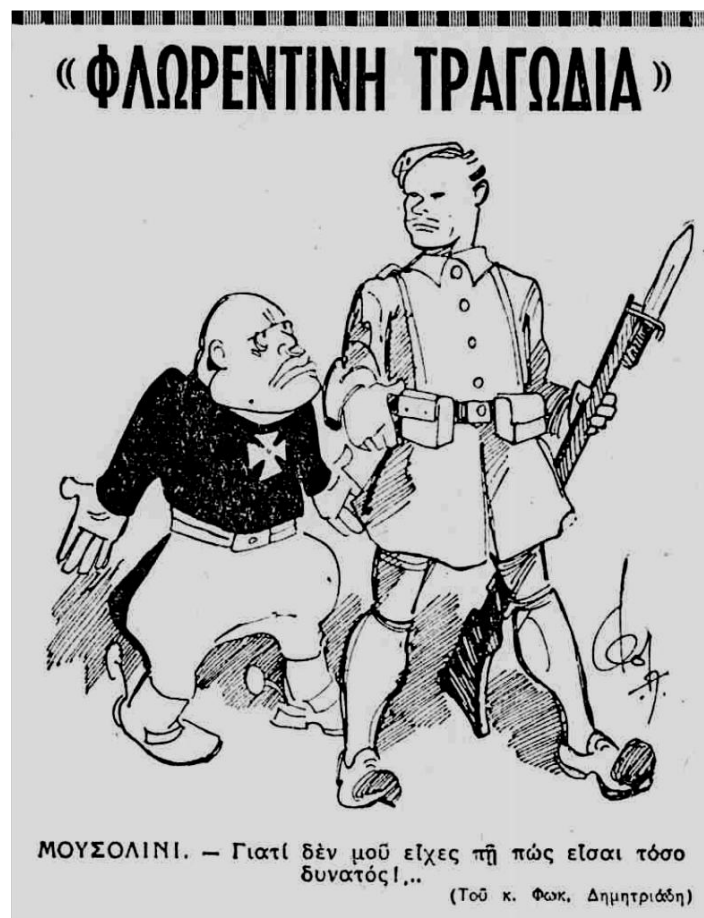
ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 4/11/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 5/11/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 7/11/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 10/11/1940

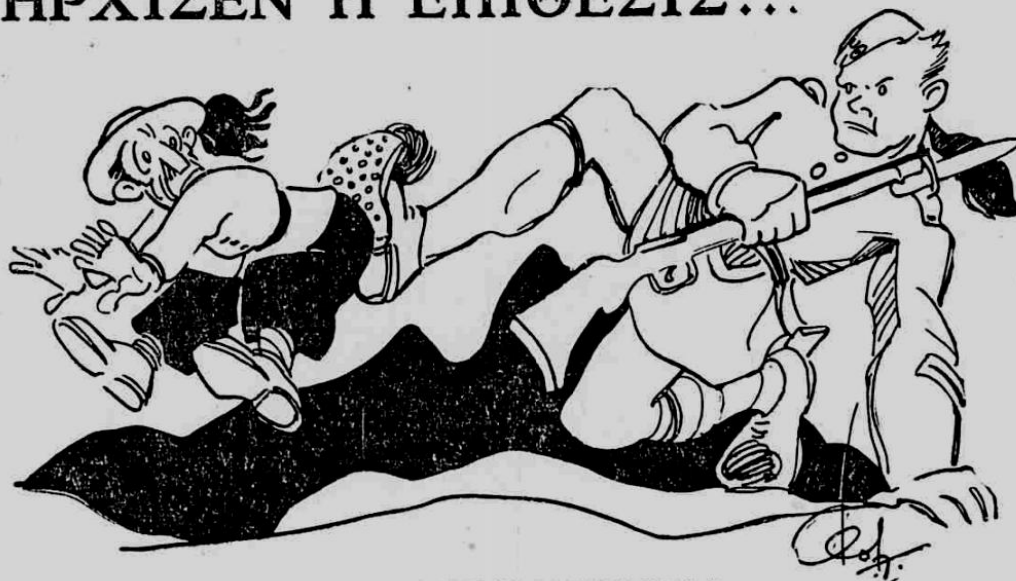

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 12/11/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 14/11/1940

ΗΡΧΙΣΕΝ Η ΕΠΙΘΕΣΙΣ...

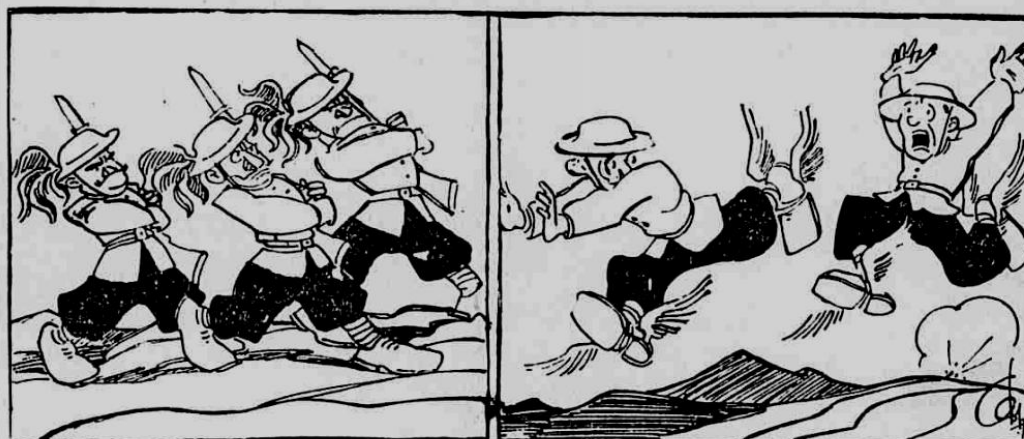

ΒΙΒΕΡΕ ΠΕΡΙΚ ΟΛΟΖΑΜΕΝΤΕ!

(Τοῦ κ. Φωκ. Δημητριάδη)

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 15/11/1940

ΟΙ ΠΤΕΡΩΤΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ

Ἱστορία χωρίς λόγια.

(Τοῦ κ. Φωκ. Δημητριάδη)

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 16/11/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 19/11/1940

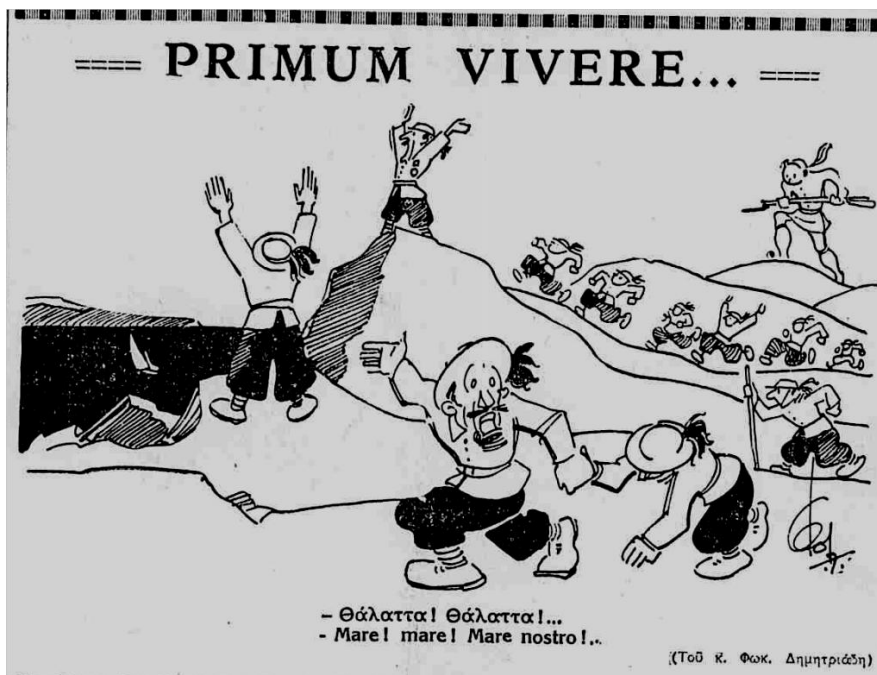

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 21/11/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 23/11/1940

Αν και η εφημερίδα δεν σημειώνει το όνομα του Φωκίωνα Δημητριάδη, το σκίτσο φέρει την υπογραφή του.

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 24/11/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 24/11/1940

Αν και η εφημερίδα δεν σημειώνει το όνομα του Φωκίωνα Δημητριάδη, το σκίτσο φέρει την υπογραφή του.

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 28/11/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 1/12/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 7/12/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 8/12/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 15/12/1940

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 24/12/1940

Αν και η εφημερίδα δεν σημειώνει το όνομα του Φωκίωνα Δημητριάδη, το σκίτσο φέρει την υπογραφή του.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΘΡΥΛΟΥΣ

ΣΤΟΥΣ ΚΥΚΛΟΥΣ ΤΩΝ ΑΩΝΩΝ

Της κ. ΣΟΦΙΑΣ ΣΠΑΝΟΥΔΗ

Ο άνθρωπος, είτε τόσο μικρός, όπως στην Ιστορία. Μά και η ιστορία είχε τόσο μικρά εμπόδια στους αιώνες... Γι' αυτά, τις ημέρες των μεγάλων Ιστορικών Εορτών, όπως η σημερινή, που έγιναν θύλας Εθνικού μέγα, στα περάσματα των αιώνων, η ελληνική φυλή μένει πομπή και εξορμήσιμη. Παροδύνει, λοιπόν, στο Ιστορικό λίκνο των προαιώνων κυλών της Εθνικής Ιστορίας που φέρουν τον ήλιγο και τον τοιόμοιο, μέσα στη φουρτίση τὰ περάσματα συνταγισμένα με τὰ

τρία και κοφτερά σαν ελογισμένη ρομφαία... Και στο περιθώριο της δοξαμένης κι' αймаτερής αυτής Ιστορίας, όπως και στ' αόλαυρο φόντο της κάθε εικόνας, μία αδιάκοπη ληστεία γίνεται, και μεγαλόπρεπα τελειών και παρρησιαστικά πομπών αφάνιστης χλιδής, και τ' αεζοδάλυτα δίχτυα των αλάνων μονοτοροσίων κι' οι ποικιλοτρόποι δατέλιωτες θεολογικές συζητήσεις, και άρματαθροονίες και ημεροδρονισμοί, και πρωτοκόλλα κι' εθιμοτυπίες αφάνιστες, που τις

της Έλλάδος στο μέτωπο, Γι' αυτό τη μεταφορά σήμερα εδώ αλό- κλησι, σε πιστή μεταφορά από τα μισοδοξήματα από τους αιώνες διδομένα γράμματά της: «Πάντα μου, θάς μου, πνή της ζωής μου, παρυσιαστή και πομπή μου, καίς ρόδοις εμ- πομπών, που άφαις τώρα, σ' όλη σου όδοσση αυτό τον τόπο. Σύν λυσιπάρ, άνηκτα, άρματα πάντα στον άγωνα με τον έχθρο, κράσσι τον, ως πέτρινο προ- πύργιο, να σε φυλάγι από τις

κράτω-σπαρτιστές που άντιπαρ- τίξει γενναία την κάθε θύλα, κι' έστειλε στην Πόλη ένα Ισχυρό σώ- μα παλίων πολυμαγών του, που ή πορρωσία τους προκάλεσε φου- τίδα χάραξ στα πτομένα πλήθη. Μά είνε και ένας αυτοκράτωρ - γρηγορότερος, που άφονίζεται από τη θύλα πιστά και πιστεύει με όλη την σκέψη του σε δεύτερο θάνατο της Υπερούχου. Οι Άδρασι έν ταυ- ταις πείλαις έπιπύβουν την Πόλη. Ή άρική του κινδύνου έχει κατα- λάβη τα πλήθη. Ποιάς θ' άπαθή- σι τώρα τον άγριο έπιβόητο; Και λάμπει τότε ή μεγάλη πατρι- ωτική μορφή του Πατριάρχου, ή πανέντιμη μορφή του Σεού, μορφή άσπεκτη και πανάγια, που την άναυαση της συμπαρούσης επί- σοφής διάνοια και μία πολιτική σα- φαρσύνη. Διοτρέπει κάθε μέρα τους δούλους και τις ανούκιες της Πό- λης να νά έμωκούν τον λαό του, και μαζί να τον φρονιματίζει. Την κοσμιωτάτη αυτή στιγμή του κιν- δύνου σκόδαθε ν' άντιπείη την θουμισμένην εικόνα της Πατρι- ας που έφυλάσσετο για προσκύνη- μα στην ιών της Άγίας Σο- φίας. Στην σκέψη του λαού όλη και στη συνείδηση του έχθρου έ- ίσση, είνε δημιουργηθή πανίσχυρος ο θαύλος της Υπερούχου Στρατι- ώς και του άπαιρόνιμου κρά- τους. Ή θουρολαχία Πόλις κινδύ- νευι. Τά γοσινέλια τέλη της πού τη έδωσαν, ένώνοντας με τή γο- σιντή τους τις δύο θάλασσες, την Προποντίδα με τον Κεράτσειο, βο- ναίνονται από τις άπειλές των δαρ- βίτων. Και ή Πατριάρχης Στρατός ένει μόν έμπαυση. Την όλη βο- ρά ή Παναγία έρωσε την Πόλη από τη θύλασσα. Σήμερα κινδυνεύει α- πό την έσοθ. Ή Παναγία θα την σώσει!

Βαδίζει απόβητα έπ' άνω εις τα τέλη...

ταρνώ, στα ίδια άκρωτή της εθνι- κής πίστεως και της έλπίδας. Από παρόμοιους Ιστορικούς θρύλους εί- ναι καταμνητή ή Ιστορία άνωσσοί- ρα της Πόλης, που σπάρει προση- ούσα τριών κρατών, κι' έγραψε με τό αίμα της την Ιστορία. Τη θαρρεί- ναι μία Ιστορία δοχίλων χρόνων. Είκοσι άλλήλους αιώνας... Έξομα από γράντη τους, ο μέσος και ο θύλος χάραξαν τις ανάγλυφες Ι- στορικές μορφές, που προβάλλουν σαν σινδόρη στη σημερινή ήμερα — μορφές ημίθνη που έστειναν με- σα στο άγριο μάς αόλαυσης ζω- ής, τότ'αυτα θουσιών άδω-άνων και ελογισμένων θράνων. Ο Βό- ρας, ο Πουανίας, ο Σεβήρος — Σέ- πτιμος, ο Μέγας Κωνσταντίνος, που πρώτος έφερε το κέντρο της δαυνότητος του Ρωμαίου κρά- τος στην Πόλη, και έφύλαξε την δια- κητή του θουσιλίας με όλους του κό- σμου τους θουσιούς, ο Ιουλιανός, ο Άποστάτης με την ύπεροχη πα- γωνιστή σκέψη που κινήθηκε από τον Νοστροπιά, ο γροιστικιστικότες θεολόγος που έφερε τα τέλη της Πόλης, αφάνιστος κάθε ήγως ελ- ληνικό έιδωλολάτρισμο, και την άνοδοπεία μέσα στην πλώση του Χριστού, ο Ιουστινιανός που νίκησε τον Σολομώντα με τα μεγάλες του νουού της του Θεού Σοφίας, ο Ήρσάλειος, που ένωσε με τὰ Πα- λάτια των Βίσις, τον τό άπινει- ον μωπισμό της δικαντικής έξερης, οι έσολιείς Ισπαρίστοι που λαμ- παύουν με τη βόξ τους και μου- νήνουν

έξιδούτες έπ' άνω. Μά και την πέτρα του, θα λάμψι την έσολή- αν μου το στέλασμα, ή Πανα- σπάρταρ μωμνέται μέσα στην νύκτα τα χύμα. «Ή έσολα, τον μεγάλαν άνα- κτήρα, έμνώνει τα άνω τι- να της άδωσση ρία στην ή- μερα, κι' έμνών, τα περσώματα με τα φουρά σε μών άδωσσηρής αλυσόσας. Είνε ή νύκτα των Χοι- στουρίων. Ή Πόλις έμνών από τον έσοθ, προσκύνει ύπο τις — γιατί ο έχθρος έσπινεται πολύ κοντά έδα από τα τέλη — για να δώσσει τη, όλη Γέννηση μέσα στις περσώσσεις έμνώνες της, που ένωσαν τους δικαντικούς πούλους τους πού, τον έσσοτο αλυσόσων — τον έσοθ έμνών της Ά- υπερού, που άντιπαγγίζει με τα πονήματα των άσσοων με τον έσοθ των Μόλων, προς τὸ έσοθ Σπύ- λου της Βίσις... Μάσα στην Έσολία, των Βικαντιών Άνα- κτήρων, του Βουκοβόντος οι γο- ραί, των αουτοροσίων μωλόν έμνώνονται να πώλουν τις κα- τερσίνες του Όσθου, στις ά- πείλές έπαισε μέσος και ο έσοθ ο Αλτισσώστος Πρωτοεβλής.

Αυτό άπαιτούσε το τυμικό της Μεγάλης Έκκλησίας που συγκα- τούσε άββατη όλη τη μεγαλοπρε- πεία των γροιστικων τέλεων. Μά ο αουτοκράτορ Ήρσάλειος, ή μεγά- λος στρατηλάτης, λείπει άκόνα να- κού από την Πόλη. Είνε ο πύ- μπας νούος της θουσιωτικής έ- στουσίτης του, και πάλει άκόνα τρυπώτα στα άδεια άσολική όσα του κράτους, στην Άσολία. Πάλει με τους Πύσσες έμνών στα νιοσώματα άσολείας, και τη νύκτα αυτή ο ήγως του μετά στη δικαντορήτη Βουκοβόντα, που την άπαιλουν οι Άδρασι με νέα έμνώνη. Έξοττα από την πωνα- λεία που έπιδαν την άνοει του 627 από την Υπερούση Στρατιώη της θουροσύντης Πόλις της θου- σόκου μέσα στον Κεράτσειο Κόλ- πο. Ο Ήσολος είνε ένας αου-

κρατούσαν άσολαυτες ως την τελε- μνία τους λιστομύσας, και στις φαιχτές Ιστορικές στιγμές που οι άπαιτολμένοι καλλήσοι του κρά- τος έπινέσαν στη λάση των όλ- κων των πριγκιπων της Εύρώπης, κι' όταν άόνη τα φουράτα του Τουμεράλιν και των Μογγόλων μορσίαν τους. Άσολαυτικές αου- σούες, ως τη μωρία Ισπανία στην ή που ή Πόλις, ή πρωτεύουσα του κόσμου, έπινε τελεμνικά, καθώς ο άπαιτολμένοι άντιεξουσίτης θουλις της Παναγίας... Ή δικαντική Ιστορία είνε γε- μνιά από σπάρη άνέληγτα κι' αλόντες Ισολοβαυτικές έμνών- ης που της έδωσαν το έμνών-η- θήλγγορ μεν άδωσση. Είνε μία πωσσηρ Σίβυλλα, που γνέσας τη λάση όσα και τη γοσθ, τις θου- σίες όσα και τους θουσιούς της ζωής, τον άσολισμό έσο και την άσολισία, τις έσοιστικές περσι- τείες, όσα και τις έδωες της Ιστο- ρίας. Είνε γνέμια από διασείες και γνέμιας άνι νουίς — ήγιο και σκίς, έμνέ μεν έμνώνες και έμνών- ης θουσιές. Τα θουσινα μω- νιστήσια είνε γνέμια μωμνιστήσια. Όσοις πωσσηρ μέσα σ' αυτά, και σόλουν άκόνα ποτίζεται τον ρωμνισισμό που άπαισών τα έ- σολισία τους. Μέσα στη μωή της Πωμωκοσίου, που σκίεται ά- κέσση έμνών σ' ένα από τους έ- πινά Μόσους της Πόλης, υπορεί να διαδύση ο καθένας ως σήμερα την έμνωση που σκίεται άέρωσα επάνω στον τόπο, του Μιχαήλ Δούου του Τροισσίου. Τά γνέ- μες ή σόλυνες του, ή Μωσία άού- μανη ή Κωμνία, που τον λά- τεισε τόσο, όστε μετά το θάνα- τό του υπήλκε το άγγελικό σκί- μα κι' έμνέ ή άγνιστή της Μω- σίας της Πωμωκοσίου. Ή έμ- νωση αυτή είνε έσα άόκληρο ποίημα και παίκτοι σήμερα μία ελογιστή έμνωσηρτητα με τις θου- σίες των γνέμων πωλκωσών

Αθήνα, 24/12/1940

Αν και η εφημερίδα δεν σημειώνει το όνομα του Φωκίωνα Δημητριάδη, το σκίτσο φέρει την υπογραφή του.

ΣΟΦΙΑ Κ. ΣΠΑΝΟΥΔΗ

ΣΤΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΒΟΥΝΑ

Ο ΒΑΦΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥ 5ου ΛΟΧΟΥ

ΤΟΥ κ. ΜΙΧ. ΡΟΔΑ

Έδραξε και τότε και εχινόκιε, Τά βουνά πάντα
ἀνταρνιασμένα και ἡ θάλασσα πότε σκεπασμένη ἀ-
πὸ τὴν ὁμίλη και πότε φορτωσιασμένη. Τὸ σύντεγ-
μά μας ἓνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα τῆς μεσογίας διε-

Το φωτικό σπίτι ὅπου γεννῆθηκε ὁ βαφτιστικός...

τάχην γ' αἴσθη τὴν μακεδονικὴ πρωτεύουσα, πού τὴν
εἶχε ἐλευτερώσει και γὰ κινήση πρὸς τὰ ἡπειρωτικά
βουνά. Στὴν ἀποδόχεια τῆς Θεσσαλονίκης εἶχε πλευ-
ρίσει τὸ φορητὸ ὑπερωκεάνιο «Φρόσω», ἑτοιμο γιὰ
νὰ μᾶς παραλάβῃ και γὰ μᾶς μεταφέρει στὴν Πα-
δέζα. Κατόμειστο ἀπὸ τ' ἀμπάρια, ὡς τὸ κατὰστρω-
μα, στρωσιώτας, ἄλογα, μούλια και πολεμικὰ ὀλι-
κά, αὐλάκωνε τὴν θάλασσα τοῦ Θεωραϊκοῦ, περι-
φοροῦσε τὰ ἀγρία κύματα τῶν Σποράδων και ἐπρω-
χωροῦσε πρὸς τὸν Πειραιᾶ.

Ὅταν σὲ δύο μέρες, τὸν ἀντικρίσαμε, ἡ ψυχὴ
μας ἀναγάλισε και ἡ Ἀθῆνα μᾶς τραβῶσε σὰν
τὴν Σεῖθηνα. Χαρούμενες και τότε ἐνδοξες ἡμέρες.
Οἱ φαντάροι μὲ τὰ δικαιώματα πού εἶχαν ἀποκτήσῃ
ἀπὸ τοὺς κόπους και τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου,
δοῦκαν τρόπο και ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ ἀνέβησαν στὰς
Ἀθῆνας. Ὁ διοικητὴς ἐδέχθη σιωπηρὰ τὴν ἐξοδὸν μας,
γιατὶ ἐνοῦσε κι' αὐτὸς τὴν ὁδὸν τοῦ πύθου νὰ συ-
ναντηθῶν οἱ πολεμισταὶ μὲ τοὺς ἀγαπημένους των,
ἔστω και γιὰ λίγες ὥρες.

Εἶχε σουρωτύσῃ, ὅταν ξεφύγαμε και ἀπὸ τὸν
Πειραιᾶ. Σὲ λίγα δευτερόλεπτα, ὁ ηλεκτρικὸς ἐγέμ-
σε ἀπὸ φαντάρους. Ξεχύθηκαν στὴν Ἀθῆνα σὰν τὰ
χρυσὰ πούλε καθένας μὲ τὴν λαχτάρα και τὴν
ψυχικὴ του ἀδυναμία. Ἦσαν τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη στίς
φιλολογικὲς και καλλιτεχνικὲς δόξεις τοῦ τὸ «Πανε-
λόνιον». Ἐκαστο τὴν ἐμφάνισιν μου ἐκεῖ μαζί μὲ τὸν
ποιητὴ Ρῶμο Φιλύρα, συμπολιτιστὴ ἀπὸ τὴν πρώτη
ἐξορμή μας πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Μελοῦνας και
τοῦ Ὀλύμπου. Καθένας ἀπὸ τοὺς γνωστὸς μας ἄ-
νοιξε τὴν ἀγκαλιά του και μᾶς ἐδέχθη, μᾶς ρωτοῦσε
δὲ γιὰ τὰ κατορθώματά μας, και ἐμὲς ἀποκρίσαμε,
γιατὶ στὸν πολεμιστὴ, ὅταν περάσῃ ἡ τραγικὴ ὥρα,
ἄρα εἰσίνονται παιχνίδια και διασκέδασιν.

Τὴν ἄλλη μέρα γυρίσαμε στὸν Πειραιᾶ, μὰ ἡ
«Φρόσω»—ὅπως κάποτε μιὰ ἄλλη «Φρόσω» — μᾶς
εἶχε τιμωρήσῃ μὲ τὴν οὐγὴ της και μᾶς ἐνεπιστάθη
σὲ μικρότερα, σαπύρια, νὰ μᾶς μεταφέρουν στὴν
Παδέζα. Μιὰ ποικιλία κι' αὐτὴ στὴν πολεμικὴ ζωὴ
μας, ἓνα ἀκόμη παιχνίδι γιὰ νὰ μὴ τὸ ξεγνᾶμε ποτέ.

Περάσαμε τὸν Κορινθιακὸν, και τὴν ἄλλη μέρα
μπήκαμε στὸ θαλασσινὸ αὐλάκι τῆς Λευκάδας και
ἀπ' ἐκεῖ ἀσάφισε στὴν Παδέζα. Τὴν πολιτείαν αὐτὴν,
μὲ τὴν καθάραι ἑλληνικὴ ψυχὴ, τὴν εἶχε ἀπελευθερώ-
σῃ ὁ τογματοδόχος Παναγιώτης Σπυλιώδης μὲ τὴν
γασγὴ καθόδο του ἀπὸ τοῦ Λούρα και τὴν Νικόπολιν.

Και νῦνας στὴν Πρέβεζαν. Πόσες, ἀναιμίσχες!
Ἀπ' ἐκεῖ εἶνα περὶ πρὸς τῆς ἐλευθερίας της. Θυμά-
μαι τὸν κοντόσωμο ξενοδόχον τοῦ ὕπνου, Γιώργον
Κουνκουρῶν, μὲ τὴ μεγάλη φιλόξενη καρδιά. Ἀναίτη-
ταίσε ἡ οὐγὴ μου τὸν ὑπερπολίτη Δωρόδο Μουζιλῆ
πού ἦτα γνωστὸς κόμιστος γρόσιος πρίν. Μεγάλος ἱ-
εράρχης στὴν καρδιά, στὸ πνεῦμα, στὸ ἔθνος και ἀν-
θρωπιστικὸ σίσθημα. Λαγναρούσα τάβου και γ' ἀντι-

(Συνέχεια εἰς τὴν 3ην σελίδα)

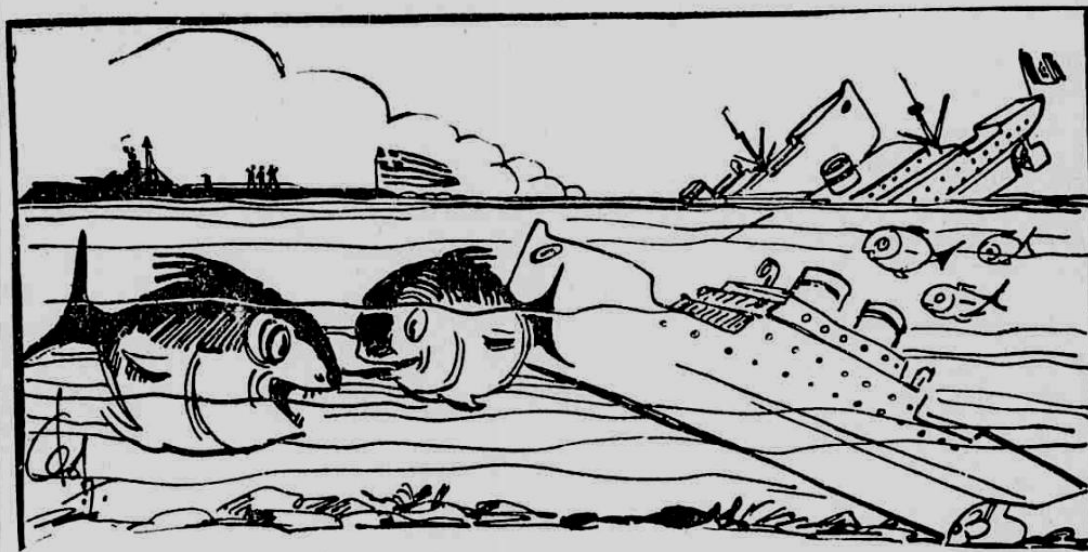
ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 24/12/1940

Αν και η εφημερίδα δεν σημειώνει το όνομα του Φωκίωνα Δημητριάδη, το σκίτσο φέρει την υπογραφή του.

Μετά τὸ κατόρθωμα τοῦ «Παπανικολῆ»

— "Αἶντε τοῦ καυμένου τοῦ Μποχόρη
αἶντε τοῦ τὴ σκάσαν στο βαπόρι...

(τοῦ κ. Φωκ. Δημητριάδη)

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ 29/12/1940

Σκίτσο με στίχους ἀπὸ τὸ παραδοσιακὸ τραγούδι «Ο Μποχώρης».